

شورِ ذهن

داستان زندگی زیگموند فروید

ابروینگ استون

ترجمه

اکبر تبریزی - فرخ تمیمی

آشارات مروارید

سرشناسه:	استون، اروینگ، ۱۹۰۳-۱۹۸۹ م.
عنوان و نام پدیدآور:	Stone, Irving
عنوان و نام پدیدآور:	شور ذهن: داستان زندگی زیگموند فروید/ ابروینگ استون؛
ترجمه‌ی اکبر تبریزی، فرخ تمیمی.	
مشخصات نشر:	تهران: مروارید، ۱۳۷۸.
مشخصات ظاهری:	۹۱۹ ص.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۶۰۲۶-۵۱-۳
یادداشت:	عنوان اصلی:
	. The passions of the mind: a novel of Sigmund Freud, 1971
عنوان دیگر:	رنج روح: داستان زندگی زیگموند فروید.
موضوع:	فروید، زیگموند، ۱۸۵۶-۱۹۳۹ م. - داستان.
موضوع:	داستان‌های آمریکایی - قرن ۲۰ م.
شناسه افزوده:	تبریزی، اکبر، ۱۳۰۰-۱۳۷۵، مترجم.
شناسه افزوده:	تمیمی، فرخ، ۱۳۱۲-۱۳۸۱، مترجم.
رده‌بندی کلاسیک:	الف ۱۳۷۸ ۲۷۸۵ س/ ۲۵۰۳ PS
رده‌بندی دیویی:	۸۱۳/ ۵۴
شماره کتابخانه ملی:	۷۸-۱۷۵۸۹-م.

کتابخانه ملی ایران

تهران، خیابان انقلاب، روبه‌روی دانشگاه تهران، پلاک ۱۱۸۸ / ص. پ. ۱۶۵۴-۱۳۱۴۵
 دفتر: ۶۶۴۰۰۸۶۶-۶۶۴۰۳۴۰۴۶-۶۶۴۰۳۴۰۳۲ فاکس: ۶۶۴۸۴۰۲۷
 فروشگاه: ۰۲۱-۴۶۷۸۰۰۰
 www.norvarid-pub.com

شور ذهن

داستان زندگی زیگموند فروید

ابروینگ استون

ترجمه‌ی اکبر تبریزی، فرخ تمیمی

طراح جلد: فرشید مثقالی

چاپ اول ۱۳۹۸

چاپخانه: کهنمویی‌زاده

تیراژ ۷۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۰۲۶-۵۱-۳ ISBN: 978-964-6026-51-3

۳۸۰۰۰۰ ریال

سخنی درباره فروید و این ترجمه

دست یادم هست که متجاوز از ۳۰ سال پیش، پشت درهای کتابخانه دانشگاه پزشکی با نام فروید آشنا شدم. آن روزها تنها دانشجویی بودم که به زبان فرانسه آشنایی داشت. روزی از روزها به علتی که نمی دانم، تعدادی کتاب را پشت در کتابخانه ریخته بودند تا شاید اصلاحی انجام شود. تمامی این کتابها به زبان فرانسه بود، مشتاق از یافتن این کتابها و سرشار از شوق مطالعه زبان فرانسه که بعد از زبان مادری بیشترین چیزی بود که دوست می داشتم، با اجازه بزرگترها، این کتابها را به خانه بردم. سه کتاب از فروید بود: زندگی من و روانکاوی، مجموعه تقریرات و تعبیر خواب. با ولعی خاص به مطالعه این کتابها مشغول شدم و شاید این واقعه و رویدادی دیگر موجب شد تا در مطالعاتم این راه را پیش گیرم. بعد از مدتی با مطالعه کتابهای مختلفی که از فروید به زبان فارسی به چاپ رسیده بود دریافتم که فروید بی تردید یکی از سازندگان فرهنگ مدرن است. ولی اکثریت مترجمان و نویسندگان در مطالعه و نقد آثار این دانشمند بزرگ چون، نیمه خالی ظرف را دیده اند. زیرا بسیاری از نتایجی را که فروید طی بدین سالیان خود به دست آورده است و بسیاری از آنها اکنون به اثبات رسیده است همان مسایل مبتلا به تمام جوامع، در همه اعصار و قرون می باشد و در بسیاری موارد نیز حتی متقدمان و متکلمان ایرانی به آن اشاره داشته اند. از جمله می توان به ابن اخوه در کتاب معالم القرية فی احکام الحسبه یا آئین شهرداری در قرن هفتم اشاره داشت. وی می گوید:

«امر به معروف و نهی از منکر، بزرگترین پایه دین است و خدا همه پیامبران را بدین کار فرستاد. اگر بساط آن برچیده شود و علم و عمل آن متروک گردد، نبوت بیهوده و دیانت نابود باشد و چاره از دست برود و شهرها ویران و بندگان هلاک شوند، اگرچه تا روز رستاخیز، هلاک خود را نفهمند.

اما آنچه از آن بیم داشتیم وقوع یافته، چه به روزگار ما، علم و عمل، امر به معروف و نهی از منکر متروک شده و حقیقت و نشانه‌اش از میان رفته و مدهانه و ریاکاری بر دل‌های مردم غلبه یافته....

مردم همچون چارپایان به پیروی از هوای نفس و شهوات تن در داده‌اند و مؤمن راستین که در راه خدا از سرزنش نترسد، اندک شده است.» (ص ۱۸)

تنها اختلافی که میان شرقیان و غربیان در این زمینه وجود دارد آن است که شرقیان به علت متابعت و پیروی از پیرو بزرگ خود در فرمانبرداری به دنبال دلیل و حجت نمی‌روند ولی ذهن شکاک و جستجوگر غربی به همه چیز به دیده شک و تردید می‌نگرد و از اینرو است که کندوکاو در مسایل شکل می‌گیرد.

آیا سرتی زنای با محارم فروید همان فهمیاتی نیست که به صورتی قانونمند در سران دین آمده است. در این مورد می‌توانید سوره‌های نساء آیه ۲۴ و سوره نور آیت ۳۰، ۳۱ و ۳۳ را با این نظریه مقایسه کنید و توجه داشته باشید که تا منکری به وقوع نپیوندد، منهی‌ای رو نمی‌کند و باز هم توجه داشته باشید که آدمی همیشه به دنبال انجام منکر است زیرا شیر خام خورده است و هرگونه خطا و اشتباهی از وی سر تواند زد و به قول سنایی در حدیقه الحقیقه:

در تو هم دیوی است و هم ملکی هم ز بیم به قدر و هم فلکی
ترک دیوی کنی ملک باشی ز شرف و ترس از فلک باشی
و یا این گفته سعدی که:

آدمیزاده طرّفه معجونی است کز فرشته سرشته و حیوان
گر رود سوی این شود به از این و ر شود سوی آن شود کم از آن

با توجه به خوی دو سودایی انسان است که فروید به کنکاش می‌پردازد و علتها را می‌یابد و موجب می‌شود تا کتابها و مقالات متعدد درباره‌اش نگاشته شود و درباره دانشی که بنیاد نهاده است (یعنی روانکاوی) به صورتی مناقشه‌آمیز، بحث و داوری صورت گیرد، تا آنجا که کسانی مقام او را تا حد یک نبی و یک خبردهنده صادق از آینده وضعیت بشر ارتقاء دهند و در برابر

عده‌ای هم روانکاوی و نظام فرویدی را «حقه‌ای عظیم برای جلب اعتماد فکری» معرفی نمایند.

ایروینگ استون در کتاب شیرین «شور ذهن»، خواننده را با فراز و نشیب و زیر و بم زندگی فروید آشنا می‌سازد. با مطالعه این کتاب خواندنی و بسیار جالب که توسط روانشاد اکبر تبریزی و دوست بسیار عزیز و قدیمی آقای فرخ تمیمی (دو فصل آخر) با نثری شیرین ترجمه شده است، با لطافت و ظرافت خاص به برترین زوایای زندگی فروید نزدیک می‌شویم و بر شاهبال‌های اندیشه ساعره این نویسنده و نیز مترجمان فرهیخته کتاب به مواردی از زندگی فروید بر می‌خوریم که تا پیش از نگاشته شدن این کتاب مکتوم مانده بود.

نکته‌ای که از نظر بسیاری از خوانندگان ایرانی جالب خواهد بود و مرا نیز به عنوان یک ایرانی به وجد واداشت، ذکر نام دکتر پولاک در این داستان است. دکتر پولاک از مدرسین مدرسه طب دارالفنون است. این پزشک اولین کالبدگشایی را در ایران انجام داده است (۱۸۵۴ میلادی) و اولین معلمی است که جزء هیأت ۷ نفری برای تدریس طب اروپایی وارد ایران شد. وی از همکاران فروید بود و از ۱۲۷۲ هجری تا ۱۲۷۸ (۱۸۵۸) در ایران به سر می‌برد. پولاک بیشتر به انجام جراحی می‌پرداخت و اعمال جراحی وی که برای ایرانیان تازگی تمام داشت، فوق‌العاده جلدت‌نفرس‌گر و بعضی از آنها با آب و تاب تمام در روزنامه رسمی آن دوره درج می‌شد. مطالعه این رمان بیوگرافی شیرین و آموختنی را به کلیه علاقمندان به ویژه دانشجویان و دانش پژوهان رشته‌های علوم انسانی و روانشناسی توصیه می‌کنیم.

در پایان، موفقیت دوست عزیز و شاعر گرانمایه پارسی‌گوی، فرخ تمیمی و انتشارات مروارید را آرزو می‌کنم.

ایدون باد

دکتر فرخ سیف بهزاد

نشریه پزشکی امروز

دی ماه ۱۳۷۸